

Nordmenn sier ja til global korona-dugnad

Kristin Dalen

Den norske regjeringen går offensivt ut og støtter det globale arbeidet med å bekjempe Koronapandemien. Regjeringen legger [13 milliarder kroner](#) på bordet til vaksineutvikling, diagnostisering og behandling av Covid-19. En viktig målsetning i arbeidet er at vaksiner og materiell skal fordeles rettferdig og komme alle land og folk til gode – spesielt de aller fattigste. I tillegg lanserte Norad tall som viser at norsk bistand var historisk høy i 2019. Spørsmålet er om regjeringen fortsatt har det norske folk med på laget i dugnaden i en tid som er utfordrende og vanskelig også for mange her hjemme?

I en holdingsundersøkelse fra Fafo spurte vi i hvilken grad folk synes at Norge skal bistå både i arbeidet med å bekjempe Covid-19, men også i hvilken grad folk er villige til å bidra til å begrense de økonomiske skadevirkningene pandemien har på andre lands økonomier, både i Europa og i fattige land i Afrika og Asia. Økonomer i Norad, Verdensbanken og FNs utviklingsfond viser til at de fattige landene står ovenfor potensielt store tilbakeslag og varsler at flere hundre millioner mennesker står i fare for å falle under fattigdomsgrensen. I sør, som i vår del av verden, raserer pandemien nasjonale økonomier. Men det store flertallet av landene i sør har ingen mulighet til å utløse nasjonale krisepakker slik vi kan. For å unngå at utviklingen går i feil retning, mener mange at behovet for hjelp fra resten av verden for å sikre bærekraftig gjenoppbygging av økonomier og samfunn er prekärt.

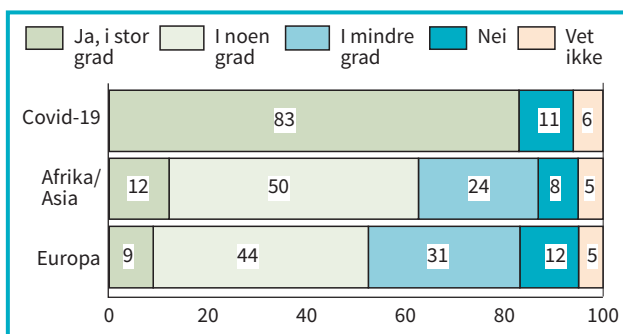
Fafo ønsket å finne ut om den internasjonale solidariteten i det norske samfunnet står ved lag når både enkeltmenneskers og landets økonomi er under hardere press en vi har sett på veldig lenge. Er det norske folk villig til å bidra med «krisepakker til fattige land» som ikke selv har mulighet til å bidra til å redde egen økonomi?

Tradisjonelt har det norske folk støttet bistandspolitikken. De siste 40 årene har mellom 80 og 90 prosent av den norske befolkningen uttrykt en positiv holdning til bistand [ifølge Statistiske sentralbyrå](#). Holdningene har over tid befestet seg litt ulikt i befolkningen med en tydelig trend der de unge, de med høy utdanning og de på venstresiden ofte er mer positive til bistand enn sine medborgere. I sine analyser finner SSB små eller ingen forskjeller mellom de som bor i by og de som bor på landsbygda selv om innbyggere i Oslo-regionen er mest positive.

Datagrunnlaget som det her vises til, er hentet fra en telefonundersøkelse som Fafo gjennomførte i perioden 14. til 21. april. I undersøkelsen har vi kartlagt hvordan covid-19 og den påfølgende krisa har påvirket ulike sider av folks liv. Vi har stilt spørsmål om hjemmeundervisning av barn, arbeidsliv og permittering, velferdsordninger og økonomiske virkninger av krisa samt holdninger til blant annet bistand. Undersøkelsen er gjennomført over telefon og med utgangspunkt i et representativt utvalg av befolkningen over 18 år.

Stor støtte til å bidra i den globale kampen mot Covid-19

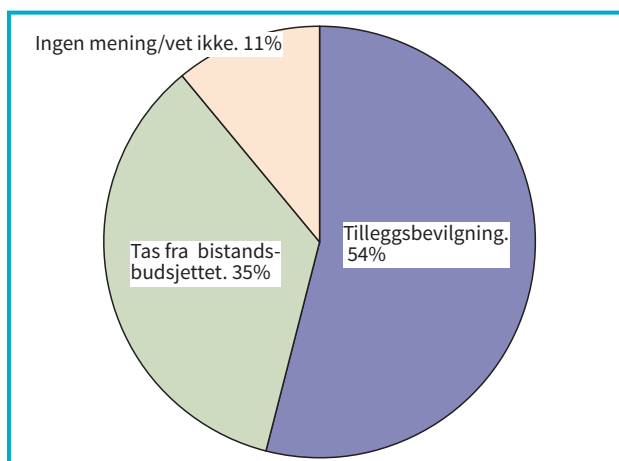
Figur 1 Holdninger til i hvilken grad Norge skal bidra til a) bekjempe Covid-19 internasjonalt/utenfor Norge?, b) gi økonomisk støtte til gjenoppbygging i fattige land i Afrika og Asia c) gi økonomisk støtte til gjenoppbygging i Europa

Fafos undersøkelse viser at hele åtte av ti nordmenn mener det er riktig at Norge bidrar til den globale bekjempelsen av Covid-19. Regjeringen har altså sterk støtte i befolkningen når de går tungt inn med midler til dette arbeidet. I motsetning til tidligere trender er det imidlertid ikke de yngste, men de midt i livet som er mest positive til å bidra internasjonalt.

Tallene viser også at av de som synes det er riktig at Norge skal bidra i kampen mot Covid-19 er over halvparten enig i at det bør bevilges ekstra penger utover det bistandsbudsjettet som allerede er vedtatt. En tredel mener derimot at pengene bør hentes innenfor det eksisterende bistandsbudsjettet.

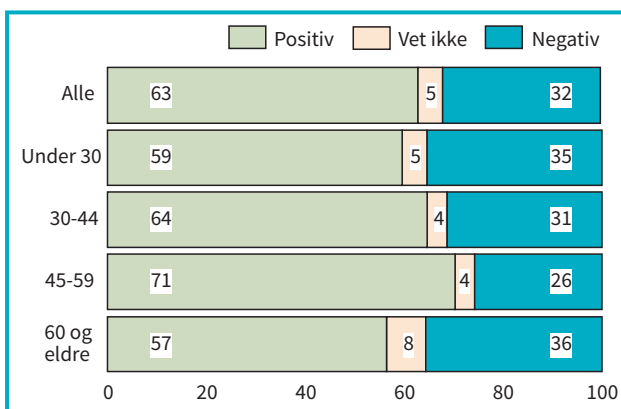
Figur 2 Hvor skal pengene til å bekjempe Covid-19 hentes fra? Spørsmålet er bare stilt til de respondentene som mener at Norge skal bidra i kampen mot Covid-19

Flertallet er positive til økonomiske krisepakker til fattige land sør

Når det gjelder støtte til å bekjempe økonomiske skadevirkninger, viser undersøkelsen at flertallet synes det er riktig at Norge bidrar. Undersøkelsen viser at nordmenn flest er mer positive til å bistå fattige land i sør med økonomisk gjenoppbygging enn de er til å hjelpe europeiske land. Den internasjonale solidariteten virker å stå ved lag selv i en tid der vårt eget lands økonomi er hardt rammet.

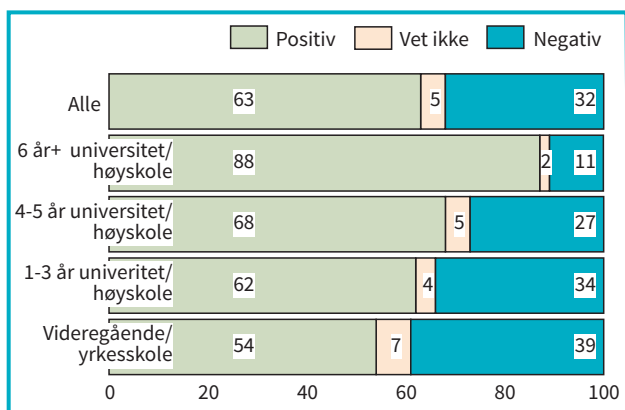
Figur 3 Aldersgrupper og holdninger til å bidra til å begrense økonomisk skadevirkninger av Covid-19 i fattige land i Afrika og Asia

Ulik grad av støtte i ulike befolkningsgrupper

Selv om flertallet av nordmenn er for å bidra internasjonalt, er det forskjeller innad i befolkningen. Mønsteret som tegner seg av hvem som er positive til å bidra i en global koronadugnad gjenspeiler mønsteret for støtte til bistand generelt. Et avvikende mønster er i midlertid at det i denne undersøkelsen ikke er de unge, men de som står midt i livet som uttrykker sterkest ønske om at Norge skal bidra med støtte til økonomisk gjenoppbygging i fattige land.

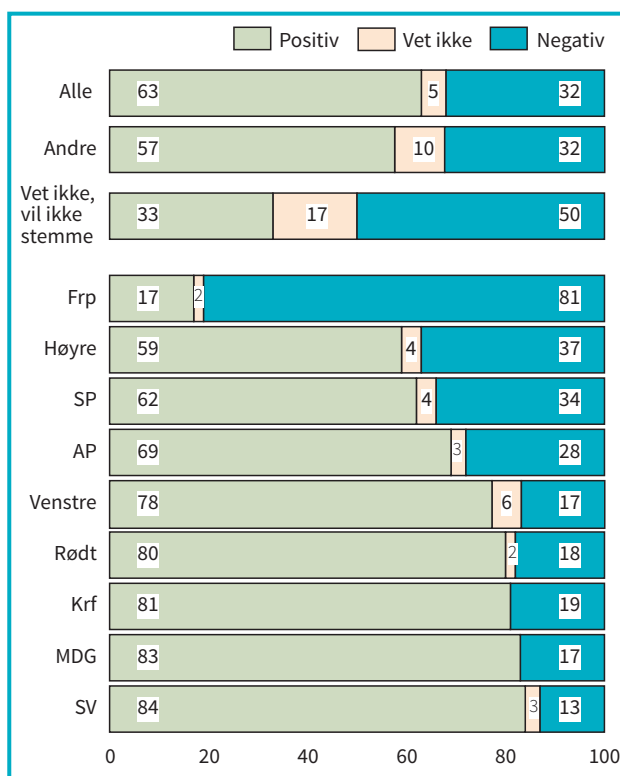
Figur 4 Utdanningsnivå og holdninger til å bidra til å begrense økonomiske skadevirkninger av Covid-19 i fattige land i Afrika og Asia

Politisk tilhørighet har også noe å si. Blant de som stemmer på partier lengst til venstre på partiskalaen (SV, Rødt) eller Kristelig folkeparti er åtte av ti positive til at Norge tar et større ansvar for å hjelpe fattige land med gjenoppbygging etter pandemien. Velgere lengre til høyre på partiskalaen er i langt mindre grad positive til å bidra, der mener seks av ti Høyre-velgere og kun to av ti Frp-velgere at Norge skal hjelpe.

Undersøkelsen viser også at jo høyere utdanningsnivå, jo mer positive er folk til å bidra. Mens «bare» 57 prosent med grunnskoleutdanning mener at Norge skal bidra til økonomisk gjenoppbygging av land i sør, er 70 prosent av de med høyere utdanning positive til å bruke norske midler til å støtte økonomien i fattige land i sør. Bor du i en stor by eller tilhører dem med høyest inntekt er det større sjans for at du ønsker at Norge skal ta sin del av ansvaret for utvikling i de fattigste landene.

Figur 5 Partitilhørighet og holdninger til å bidra til å begrense økonomiske skadevirkninger av Covid-19 i fattige land i Afrika og Asia

Selv i en svært krevende økonomisk situasjon for både enkeltindivider og for det norske samfunnet som helhet, viser Fafos undersøkelse at den internasjonale solidariteten fortsatt å står sterkt. Viljen til å bidra i det internasjonale arbeidet som skal sikre utvikling av en vaksine, diagnostisering og behandling av Covid-19 samt en rettferdig fordeling av vaksiner og materiell til alle land uavhengig av økonomisk status, er høy blant det store flertallet i den norske befolkningen. Flertallet er

også villig til å bidra til krisepakker for å behjelpe den økonomiske gjenoppbyggingen av fattige land i sør, det høye bistandsbudsjettet har fortsatt støtte i befolkningen. Men selv om det jevne flertallet er positive er det deler av befolkningen som ikke deler ønsket om å bidra til internasjonal solidaritet. Vi finner store forskjeller basert på både utdanningsnivå og alder, men de største forskjellene er helt klart relatert til partitilhørighet og politisk standpunkt.